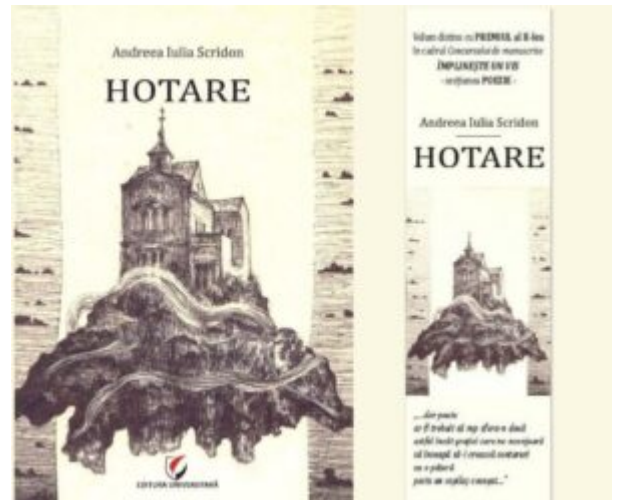

ANDREEA IULIA SCRIDON ȘI LIRISMUL CA TRADUCERE. RECENZIE LA VOLUMUL DE POEZII „HOTARE”, DE ANDREEA IULIA SCRIDON

Autor: Ion Cristofor | 26 noiembrie 2021

Andreea Iulia Scridon este numele unei talentate scriitoare româno-americană. Născută în România, a emigrat împreună cu părinții în Statele Unite în perioada copilăriei și a crescut în Florida. A studiat Literatură comparată la King's College London și a urmat cursuri de Scriere creativă la Universitatea Oxford. Printre cărțile traduse în engleză de tânăra originară din România se numără *Șoarecele B și alte povestiri* de Ion D. Sîrbu, precum și poeziile lui Traian T. Coșovei, în colaborare cu Adam J. Sorkin.

Prin toată activitatea sa, tânăra autoare a volumului de față confirmă cu strălucire vechea ipoteză a lui Baudelaire, după care poetul este, înainte de toate, un traducător. Pentru autorul *Florilor răului*, întregul univers un este decât o hieroglifă misterioasă, o limbă codificată, concepție din care rezultă că „poetul, în cel mai larg sens al cuvântului, nu este decât un traducător, un decodificator.”

Dacă Andreea Iulia Scridon își definește statutul său social ca unul ambivalent, de româncă și de americană, e sigur că percepția ei despre lume e apropiată de cea a unui George Steiner, cel care considera, în *După Babel*, că „orice exercițiu al limbajului, chiar monolingv, este deja un act de traducere”, „traducerea fiind, formal și pragmatic, implicită în orice act de comunicare”. Iar eruditul poet mexican Octavio Paz sublinia că a învăța să vorbești înseamnă a învăța să traduci. După marele poet amintit, poezia nu e decât o punte între limbajul universului și universul limbajului.

Pentru autoarea volumului *Hotare*, lirismul e, în fond, o operație de descifrare a universului, o lectură a mării cărți a realității. Cu un limbaj plin de prospețime și

dezinvoltură, lipsit de clișeele lirismului practicat de tânăra generație de la noi, poemele volumului *Hotare* par scrise direct în limba strămoșilor autoarei. În mod surprinzător, cartea tinerei, talentatei poete este o traducere în românește a unor poezii scrise inițial în limba engleză. Autoarea își definește ea însăși volumul ca pe o structură „care urmează o cronologie fluidă a unor iubiri, pierderi și eliberări de tipuri diferite”, reprezentând o „autotraducere”. Fără îndoială, se poate spune că orice tip de traducere își are originea în fascinația, în atracția exercitată de alteritate. Fiecare poem al tinerei debutante trebuie privit ca o lectură a unui univers îndepărtat, iar această lectură este o traducere a unor semne enigmatice. Regăsirea unui spațiu cunoscut în fragedă copilărie îi prilejuiește poetei câteva din cele mai reușite poezii ale volumului. Pendulul sensibilității ei oscilează între poeme în care e prezentă tentația minimalismului și a exprimării cu străluciri aforistice (în poezii precum „Cele trai grații”, „Te-aș iubi”) și unele poeme mai vaste („Clusium”, „Sud-ul”, „Cartografie de București (schiță)”), poezii în care se redesenează un topos al memoriei. Aceste piese ale volumului sunt veritabile limburi ale plenitudinii, regresioni lingvistice spre un spațiu matricial al memoriei juvenile. „Clusium”, de pildă, e una din aceste poezii, orașul copilăriei sale fiind cel păstrat în memoria afectivă. O verbalizare a raportului dintre eul liric și realitatea magic-carnavalescă a unor spații care i-au rămas suspendate în staturile profunde ale memoriei. Sunt exerciții de „Aducere-aminte,” cum se numește una din cele mai reușite poezii ale volumului de față: „Căci acestea sunt lucrurile aproape uitate.../ Dimineață,/ aerul atât de curat/ chiar și fumul de țigară umflându-se dincolo de balustrade,/ lanterna magică a balconului de sus/ oglindește focul de vatră./ Se aude țac țac țac - oare fac bebeluși sau vinete?// După-masă,/ copilul care a chiuit cântul gregorian de *gooaaaaal*,/ câinele care a chiuit către clopotniță, gândindu-se că-i luna.// Seara,/ felinarele de chihlimbar sclipocind ca la Hollywood/ în timp ce eu coboram cosmosul cu oamenii pe care îi iubeam./ Se aude țac țac țac - bastoanele atingând strada pietruită?// Mereu aceleași obsesii,/ ca muștele care ezită sub lampă chiar și când nu e aprinsă./ Tu ești din galaxia eu și eu sunt din galaxia tu,/ Ori îmi rup capul, sau aparțin în finele acestei lumi...// Înainte să mă stric, eram și mai ispititoare/ decât crinul asiatic, înflorind pentru o singură noapte./ Nimeni nu îți spune că din răutate vine./ Nu știu de ce suferința m-a înfrumusețat,/...sau dacă a meritat?”

O poezie cum e cea intitulată „Crișan Mircioiu” atinge o mare profunzime a trăirii, cu o notă de elegiacă gravitate, poeta întrezărind în obiectele din casa bunicului său simboluri ale marelui mister ce ne înconjoară, murmurul lor reverberând dincolo de proza cotidiană. Din fluxul asociativ al imaginilor ia naștere un poem precum „Cartografie de București (schiță)”, dominat de o îndrăzneală iconoclastă, de sfărâmare a vechilor clișee despre „micul Paris”, orașul cosmopolit din perioada interbelică. Poeta surprinde aici, și în alte poeme, prin exuberanța vitală, prin modul ei simplu de a trăi confruntarea cu un trecut ce-i aparține, cu un mediu geografic ce-i devine tot mai îndepărtat, exilat în propria memorie. Poezia amintită e un construct compozit, un rafinat amestec de îndrăzneți metaforice, de formulări surprinzătoare, toate mustind de

o nostalgie densă, scăldată în lumina unei blânde ironii.

Evocarea unor spații familiare, cum este cel din poezia „Piața Cipariu”, se face cu un patos bine temperat, fără sentimentalisme. Un imagism frenetic reține amănunte edificatoare pentru a defini o atmosferă și un mediu care se pierd în ceața memoriei sentimentale, poeta îmbinând observația directă cu rafinate aluzii livrești. Pășind pe urmele propriului trecut, autoarea volumului *Hotare* se dovedește un poet de substanță, cu o viziune gravă și profundă asupra realității, cu o exprimare literară plină de finețe și rafinament.

Cartea scrisă de Andreea Iulia Scridon poate fi achiziționată de aici. Pentru mai multe detalii despre activitatea scriitoricească a autoarei, puteți accesa pagina ei personală aici.